

Ügyszám: EBF-AJBH-244/2023.

Védett tulajdonság: fogyatékos

Diszkrimináció területe: közszolgáltatás

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Az ombudsman 2023-ban hat megyei jogú város önkormányzatával szemben indított hivatalból eljárást, amelyekben azt vizsgálta, hogy a megyei jogú városokban a fogyatékos személyek számára egyenlő eséllyel hozzáférhető-e a felnőtt háziiorvosi ellátás. Öt eljárás alá vont önkormányzat esetében az volt megállapítható, hogy a háziiorvosi rendelők nem felelnek meg teljeskörűen a komplex akadálymentesség jogszabályi követelményeinek. Az alábbiakban ezen ügyek egyikének összefoglalója olvasható.

Eljárás indítása hivatalból

A hatóság hivatalból indított eljárást a megyei jogú város önkormányzatával szemben, mely során azt vizsgálta, hogy az önkormányzat által biztosított felnőtt háziiorvosi ellátás egyenlő eséllyel, akadálymentesen hozzáférhető-e a fogyatékosokkal élők számára, figyelemmel *a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.), az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) és az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK)* vonatkozó rendelkezéseire. A hatóság az ügyben nyilatkozat tételére hívta fel az önkormányzatot.

Az eljárás alá vont álláspontja

Az önkormányzat nyilatkozata szerint a területén található felnőtt háziiorvosi rendelők közül három nem akadálymentesített. A mulasztását két felnőtt háziiorvosi rendelő tekintetében azzal indokolta, hogy annak az ingatlan, amelyben kialakításra kerültek, a Magyar Állam a többségi tulajdonosa. Előadta, hogy pályázati forrást szeretett volna igénybe venni az orvosi rendelők korszerűsítésére, felújítására, azonban a megnyíló lehetőség csak többségi önkormányzati tulajdonú épületek esetében volt igényelhető. Nyilatkozott arról, hogy az önkormányzat 2024. évi költségvetésébe kerülhet betervezésre a két érintett rendelő akadálymentesítése. Az önkormányzat a harmadik rendelővel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az annak helyet adó ingatlan nem tulajdonosa, azt csak bérlő.

Az eljárás lefolytatása

Az eljárás alá vont nyilatkozata és az általa rendelkezésre bocsátott adatok alapján a tényállás megállapítható volt.

A hatóság döntése és annak indokai

A hatóság a döntésében megállapította, hogy az önkormányzat a hivatkozott jogszabályok alapján köteles biztosítani a fogyatékosokkal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést. Az önkormányzat a fogyatékos személyek vonatkozásában azzal tesz eleget az egyenlő bánásmód követelményének, ha teljesíti az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására vonatkozó jogszabályi kötelezettségét. Az önkormányzat nyilatkozata alapján megállapítható volt, hogy e kötelezettségének nem tett teljeskörűen eleget. Az önkormányzat ezen mulasztása következtében a fogyatékosokkal élő személyeket a fogyatékoságukkal összefüggésben hátrány érte a velük összehasonlítható helyzetben lévő, ilyen védett tulajdonsággal nem rendelkező személyekhez képest.

A hatóság megállapította azt is, hogy az önkormányzat mulasztásának kimentésére az általa előadott indokok nem voltak alkalmasak, mivel az, hogy az orvosi rendelőknek helyet adó ingatlanok részben vagy egészben nem önkormányzati tulajdonban vannak, nem tekinthető a mulasztás ésszerű indokának, hiszen az egészségügyi alapellátás, így a felnőtt háziiorvosi ellátás helyi önkormányzati

feladat, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának követelménye valamennyi háziiorvosi rendelő tekintetében fennáll, függetlenül az annak biztosításául szolgáló ingatlan tulajdonjogi viszonyaitól. Az, hogy az önkormányzat a rendelők korszerűsítésére pályázati lehetőséget kívánt igénybe venni, továbbá, hogy a 2024. évi költségvetésbe kerülhet betervezésre két rendelő akadálymentesítése, ugyancsak nem fogadható el a kimentés körében, hiszen az egyenlő esélyű hozzáférés megvalósítására előírt jogszabályi határidők a korábbiakban több ízben meghosszabbításra kerültek, és a meghosszabbított határidők is már évekkal ezelőtt lejártak. A Fot. 2014. január 1-től hatályos szövege már egyáltalán nem tartalmaz a mentesülésre vonatkozó határidőt, ettől kezdve már minden közszolgáltatás, így a felnőtt háziiorvosi ellátás tekintetében is feltétlenül biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést.

A fentiekre tekintettel a hatóság megállapította, hogy az önkormányzat – azáltal, hogy nem biztosította teljeskörűen a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést – a fogyatékossgal élő személyekkel szemben közvetlen hátrányos megkülönböztetés formájában megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. A hatóság szankcióként az önkormányzatot figyelmeztetésben részesítette, és elrendelte a jogsértő állapot megszüntetését, kötelezte az önkormányzatot, hogy a határozatban előírt időpontig – a Fot., az Étv. és az OTÉK vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően – teljeskörűen biztosítsa a fogyatékossgal élő személyek számára a felnőtt háziiorvosi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést, és ennek teljesítését ugyanezen határidőn belül rehabilitációs szakmérnök által kiállított okirattal igazolja a hatóság felé.

(2023. októberi döntés)